

SOSYAL KİMLİK KURAMI

Doç. Dr. Derya Hasta
Ankara Üniversitesi
DTCF Psikoloji Bölümü

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

- Kimliğimiz 2 parçadan oluşmaktadır:
  - Bireysel Kimlik
  - Sosyal Kimlik
- Kuram, sosyal kimliğimizin oluşması, devam ettirilmesi ve bu kimliğimizle ilişkili bireysel ve gruplar arası tutum ve davranışlarımız arasındaki ilişkileri incelemektedir.

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

➤ Sosyal Kategorizasyon:

➤ Sosyal kimlik olgusunun temelinde sosyal kategorizasyon bulunur: “biz ve onlar “ya da “içgrup ve dışgrup”

➤ Sosyal kategorizasyon akla gelebilecek her aidiyet üzerinden yapılabilir: cinsiyet, yaş, meslek, spor taraftarlığı, parti üyeliği, ideoloji, din, etnik köken, sınıf vs.....

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

➤ İçgrup ve Dışgrup

➤ İçgrup: ait olduğumuz, üyesi olduğumuz grup

➤ Dışgrup: üyesi olmadığımız gruplar

➤ İçgrup ve dış grup ayrımı tek başına gruplar arası davranış için yeterlidir

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

- İçgrup yanlılığı ve içgrupun pozitif ayrıştırılması
- İnsanların benlik algıları gruplarının sosyal statüsünden etkilenmektedir
- Yüksek grup statüsü = yüksek benlik saygısı; düşük grup statüsü = düşük benlik saygısı
- Bu nedenle insanlar olumlu bir sosyal kimlik arayışı içine girmektedir

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

- İçgrup yanlılığı ve içgrupun pozitif ayrıştırılması (devam)
  - İnsanlar olumlu bir sosyal kimlik geliştirmek ya da onu sürdürmek; ve olumlu benlik saygısı geliştirmek ya da onu sürdürmek için içgruplarını dışgruplardan üstün tutma, onlardan pozitif yönde ayrıştırma eğilimindedirler.
  - Bu ise içgrupun kayırılması ve/veya dışgruba ayrımcılık yapılmasıyla sonuçlanabilmektedir.

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

➤ İçgrup olumlu bir sosyal kimlik sunmadığında, bireyler bazı stratejiler kullanarak olumlu sosyal kimlik arayışına baş vurma eğilimindedir:

➤ Bireysel hareketlilik: İç grubunu terk et

➤ Sosyal yaratıcılık: Gruplar arası karşılaştırmayı iç grubun lehine değiştir

➤ karşılaştırmmanın yeni bir boyutta yapılması

➤ Negatif iç grup özelliklerine pozitif değerler atfedilmesi (fakir ama gururlu)

➤ İç grubun karşılaştırılacağı grubun değiştirilmesi

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

(devam)

- Yukarıdakiler işe yaramıyorsa, gruplar arası eşitsizliği yaratan düzeni değiştirmek için harekete geçilmesi

❖ Sosyal Kimlik Kuramı

➤ Türkiye’de sosyal kimlik kapsamında yapılan çalışmalar

➤ Kurama yönelik eleştiriler

Sosyal Baskınlık Kuramı